

<http://physicsweb.org/article/news/10/1/13>

2006/01/26

ساختن - سرامیک با سرد کردن

یک گروه دانشی مواد پیشه در ایالات متحده، با الگو برداری از انجماد یخ راه ساده‌ای برای ساختن سرامیک‌ها ی سخت اختراع کرده‌اند. در این روش (که آن را آشنا تامسیا [1] و هم‌کارانش از آزمایش‌گاه ملی ی لورنس بربکی [2] بار آورده‌اند) از شکل انجماد آب دریا و تولید ساختارها ی لایه‌ای بی‌شبیه صدف الگو برداری شده. شکننده‌گی ی سرامیک‌ها ی حاصل کمتر از شکننده‌گی ی سرامیک‌ها ی فعلی است، و با استفاده از سرامیک‌ها ی حاصل از این روش قاعده‌ای می‌شود همه چیز ساخت، از دندان کاشتی گرفته تا اندام‌ها ی مصنوعی [3].

سرامیک‌ها ی مدرن محکم‌اند، اما شکننده‌اند و برای بسیاری از کاربردها نامناسب‌اند. به همین خاطر مدت‌ها است پژوهش‌گران به موادی مثل پوسته ی صدف چشم دوخته‌اند. این ماده ساختار لایه‌ای ی پیچیده‌ای دارد که صدف را فوق العاده سخت و مقاوم می‌کند. صدف وقت ی ضربه می‌خورد می‌تواند انرژی جذب کند و این احتمال شکسته‌گی را کم می‌کند.

اما کوشش‌ها ی قبلی برای تقلید از رشد صدف‌ها ناموفق بوده است، عمدتاً به این خاطر که ساختار پیچیده ی آن‌ها را باید در مقیاس طول‌ها ی مختلف بازسازی کرد. تامسیا و هم‌کارانش، با روش جدید شان این مشکل را حل کرده‌اند. در این روش از انجماد آب در حضور ناخالصی الگو برداری شده. مثلاً آب دریا شامل نمک محلول و میکروگانیسم است، و این‌ها طی انجماد به کانال‌ها بین بلورها ی یخ منجمد رانده می‌شوند.

این گروه اول یک پودر سرامیک را در آب معلق کرد. بعد آب را منجمد کرد، چنان‌که یخ درجهتی خاص و با سرعتی کنترل شده رشد کرد و ذره‌ها ی سرامیک را بین

بلورهای یخ در حال رشد به دام انداخت. با تبخیر یخ یک ساختار متخلخل به جا ماند (که شبیه لایه‌هاي بلور یخ است). سرانجام، خلل و فرج‌هاي اين ساختار را با يك فلز يا پليمر آلى پر کردند.

نتيجه يك سراميك چگال، مقاوم، و سخت است، که کلفتی و تعداد لایه‌هاي آن را می‌شود کنترل کرد. به گفته ي اين گروه، اين مواد را می‌شود براي ساختن استخوان مصنوعی، گرمائیگر در الکترونیک، سازه‌هاي سبک در خودروها و مواد محافظ بدن، و ابزارهاي بسیار مقاوم ماشین‌کاري به کار برد.

تامسیا می‌گوید: "در زمینه ي زیست‌پژوهشکی، براي اولین بار توانسته ايم يك ساختار هیدروواکسی آپاتیت بسازیم که براي کاربردها ي تحمل بار (از جمله اندام مصنوعی و دندان کاشتنی) استحکام کافی دارد. هیدروواکسی آپاتیت يك کلسیم فسفات است بسیار شبیه به ماده ي معدنی ي استخوان و بهترین نامزد براي ساختن ساختارها يی براي بازسازی ي بافت‌ها ي استخوانی است."

این گروه می‌کوشد اين روش را بهبود دهد و آن را براي کاربردها ي صنعتی به بالا مقیاس کند.

[1] Antoni Tomsia

[2] Lawrence Berkeley National Laboratory

[3] Science 311 515